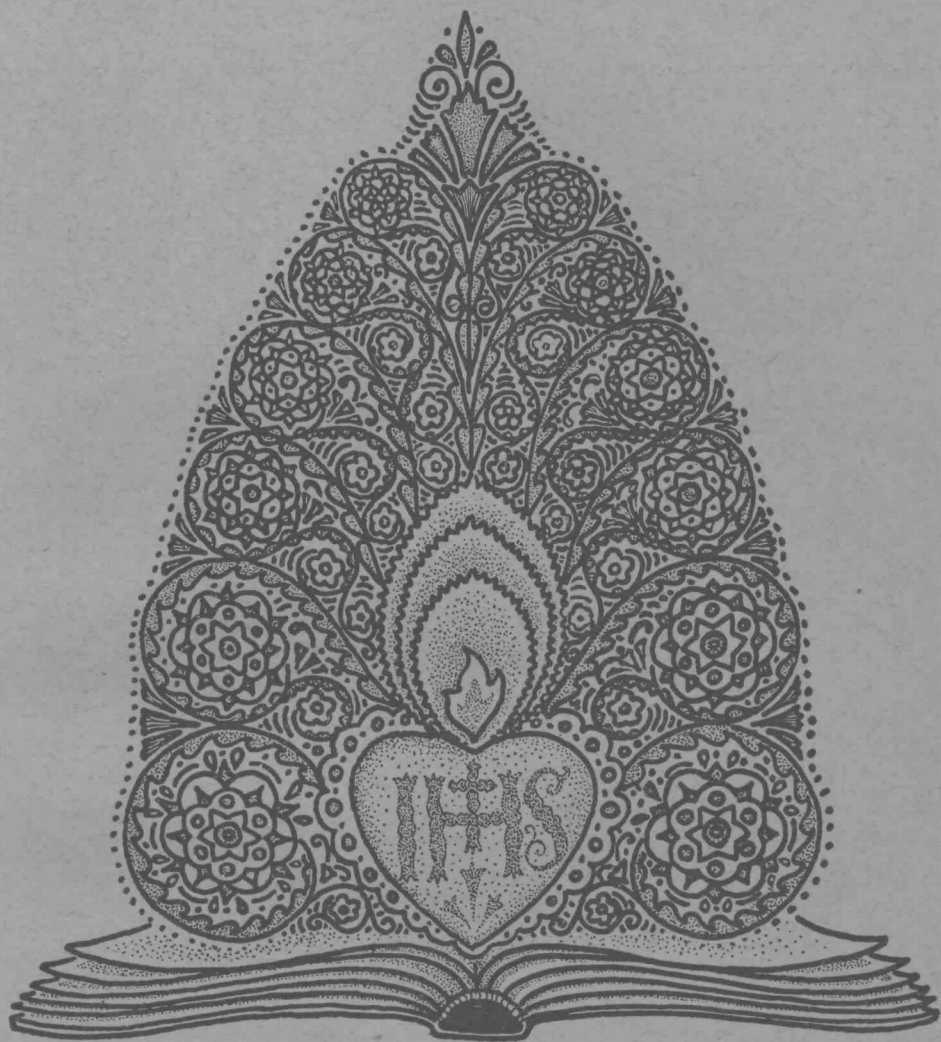

VRTEC

Oktober 1944/45 • Letnik 75

2

Zanke in nastave za odprte glave

[illegible]

●		S	E		V	S	●
	R	I	Č		E	A	A
E	T	Š	E		T	R	J
N	S	A			W	R	B
J	P	U				N	E
E	O	D	I		I	C	Š
	H	I	L		J	E	O
●		R	E		E	S	●

Rešitve pošljite do 15. novembra uredništvu „Vrtca“, Ulica 3. maja št. 10 v Ljubljani. Osem izžrebanih reševalcev dobi lepe nagrade.

ŠTEVILKA 2 • 1944/45 • LETNIK 75

Janko Samec

Oktober

To čas je, ko že v polni smo jeseni
in sadje raz drevesa se obira;
ko kmet vesel po kaščah se ozira,
poplačan je za trud svoj dragoceni.

V tem času smrt s požrešno roko pleni
v naravi, kjer življenje vse odmira
in dan se krajša, kakor da požira
sam sebe čas, ki zdaj se ves poleni.

Še voda v strugi nekam trudno teče,
kot da skrivnostna sila v njej ugaša
in sonce z neba več prav greti neče.

Raz drevje veter listje v dalj odnaša,
dokler nam z glasom žalostnim ne reče,
da končno smrt je pač usoda naša!

Martina Bidovc - Petančičeva

Moj dom

*Hišica bela
to je moj dom;
vedno pristrčno
ljubil ga bom.*

*Kdo bi mi kruška
dobrega dal,
posteljo meško
kdo mi poslal?*

*Oče in mati
moja sta tam;
jaz bi brez njiju
revček bil sam.*

*Bogec očuvaj
ljubi moj dom,
jaz pa goreče
molil Te bom.*

Čuvajev Tonček

(Dalje.)

Fantiči so se mimogrede radi ustavili na tem kraju, ker jih je vedno iznova priklepalo prerivanje reke. Kadar je narasla, se je zdel tu pravcati pekel. V tesneh je bučalo, ječalo in kričalo, da jih je mrazilo po koži. Če pa je voda upadla, so se med razvaljenimi skalami kazale vedno nove podobe.

Tonče se je zavihtel na zid in pokazal navzdol med skale.

»Ta kolesa, fantje, moramo izvleči. Zdaj bi dobili dosti denarja za železo.«

Strmeli so tjakaj dol. Eno kolo je naspol štrlelo iz vode. Lepo okroglo, debelo, negibno kolo. Vedeli so natanko, kje leži ostalih sedem, katerih vsako je tehtalo najmanj sto kilogramov. Poleti, ko so se kopali v teh tolmunih z nizko vodo, so vse otipali. E, da, za veliko premoženje železa je tu doli!

Mirko je napel debelušna lica in nagubal čelo. Preden je izrekel svojo misel, si je potisnil čepico na drugo uho. »Ampak, kako ga bomo izvlekli?« —

Tovorni vlak je drvel za hrbti, na njegovi drugi strani tik pod hribom pa je prižvižgal tudi osebni vlak in pometal listje s proge v zrak. Fantiči temu srečanju niso posvetili najmanjše pozornosti. Te vsakdanje pesmi so bili pač vajeni. Toda tole železo jih je pa vbadalo dan za dnem.

»Eno samo kolo bi že potegnili mi trije, štirje, ampak kaj bi, ko se pa drži osí...«

»Prežagajmo os!«

Tudi to so že razmislili, da bi jo prežagali, toda... Zamišljeno so gledali tjakaj in ugibali, kako bi dokončno rešili to nalogo. Celó dve težavi sta obstajali, druga večja od druge. Kolesa sama so bila težka, da nikoli tega, na drugi strani pa je železniška uprava smatrala to staro železje za svojo last. A navkljub temu! Ta reč pa ne bo mogla ostati vse večne čase v vodi.

Prijetno je sedeti takole visoko nad reko, zvoniti z nogami in imeti blizu sebe tako bogastvo. Kako mehko oblivajo valovi onale kolesa in hitijo v kadunjo, kjer zginejo pod debelo plastjo srebrnih mehurčastih pen...

Nenadoma jih je prešinilo. Spogledali so se in se ozrli v nebo. Visoko nad njimi je brnelo letalo. Vsako jutro je, kakor ura natanko, priletelo vzdolž struge in, če ne bodo zdajle takoj stekli, bodo zamudili šolo!

Železna pot se je vlekla polno uro hoda. Polica, po kateri je bila speljana dvotirna železnica, se je vijugala ves čas tik pod strmim hribom in vstric reke. Ozke tesni so se zdele mračne, zapuščene, divje. Človek se je izgubil v njih in prvič se še ozreti nisi upal, da ne bi videl za seboj kakega človeka, ki bogve, če je sploh človek in ne prikazen. Sčasoma pa se navadiš in tesni niso več tako dolgočasne in strašne. Vse polno življenja je skritega med temi bregovi, pod skalami v jarku kraj tirov in celo na tirih samih, ki so, kakor zdaj, svetle, zdaj temne ali izpreminjaste kače brez konca. Tam zdolaj pa

teče glasna in živa reka, ki po njej pričofotajo vesla splavarjev; voda se vznemiri že davno prej in rahli valčki letijo k obrežju in poskakujejo ob njem, kakor da so radovedni, kaj je zgoraj, ali pa, kakor da hočejo splezati ven, pa se jim to ne posreči. Tiho in lahno kakor na filmskem platnu zdrsiijo splavi preko gladine. Zastavni fantje in možje stoje na njih, tok odnaša splav in — že je zginila slika. Reka za njimi se je tudi že pomirila in spet si upa temni klen na površje... O, vedno je dovolj življenja v teh tesneh.

Na zadnjem ovinku so fantiči zagledali pred seboj belo postajno poslopje, pred katerim je ležalo kot gora visoko posekano orehovo drevo. V hladnem in čistem zraku je odmevalo cviljenje in škripanje koles, premikali so vlak in ga sestavljali. Brlizgi piščalk in močno puhanje tovornega stroja, iz katerega povsod sika sopara, sonce obliva bregove, eh, kako prijetno je tu na postaji! Srečavali so ljudi, ki so hiteli k vlaku. Čeprav so poznali to sliko, vendar se je zdela sleherno jutro in opoldne, ko so se vračali, nova, zelo zanimiva. Pasli so oči, se ustavljali in molče opazovali. Kar jih je spet spodbodlo in drug za drugim so začeli teči. Tonče je opletal z dolгими suhimi nogami, ki so se v ozkih in dolгих hlačah videle še bolj dolge in preklaste. Iz daljave bi človek mislil, da brca nekaj nevidnega pred seboj. Pavlek se je zibal kot nerodna goska, pokrov na kanglici, ki jo je nesel v roki, je pri vsakem koraku odskakoval hop! - hop! - hop! - hop! Mirkovi veliki čevlji pa so udarjali za njim comp! comp! — težko in neokretno.

Prav zadnjo minuto so žarečih lic in zasopli, s torbicami že v rokah, pritekli v učilnico med sošolce in v klop. To se je ponavljalo dan za dnem.

Ko je danes Mihevčev Slavec zagledal Tončeta, mu je spretno in hitro podstavil nogo. Še med padanjem je Tonče spustil torbico in se trdno oklenil Slavca pod pasom. Zgrmela sta po tleh in se začela valiti in suvati.

»Ti boš mene, ti, reva železničarska?« je vpil Slavec.

»Na!« je hitro zamahnil Tonče po Slavčevem nosu, ki ga je zdajci ugledal tik pred seboj.

Slavec se je zgrabil za nos. Med prsti se je pocedila kri.

Vtem ko je vstopil učitelj, je Tonče pobiral torbico. Niti ogledal se ni, zakaj je vse utihnilo. Mirno je sedel v zadnjo klop k oknu. Na sebi je čutil učiteljev strogi pogled in pripravil se je na sodbo. Kajpak, kaznovan bo najbrž spet on, Tonče. Vsi ga imajo za pretepača in da bo iz njega to, kar se pravi nič.

»Tonče me je!« je s cmeravim glasom zatožil Slavec. Brisal si je krvaveči nos kar z roko, da je bila slika še pretresljivejša.

»Aha, Tonče! Zakaj?«

Učitelj je z vprašujočim pogledom v Tončeta stopal do mize in odložil knjige. Popravljal si je debele naočnike in zdaj je pogledal naravnost v grešnika.

»Za nič,« se je zlagal Slavec. V razredu si nihče ni upal zganiti. Trdo in leseno so stali v klopih in gledali na pol v tablo na pol v učitelja, ki si je počasi prekrizal roke visoko na prsih. Slavec je medtem našel robec in si ga tiščal pod nos.

»Spotaknil me je.« Tonče je te besede izrekel v okno.

Učenci so hitro pogledali v prekrizane roke, kakor da bi jim hoteli pritrditi, da je tako. Toda roke so ostale bele, negibne.

»Ni res! Pridirjal je v razred!« Slavčev glas je bil to pot zmagoslaven, vedel je, da bo učitelj kaznoval Tončeta, če ne za drugo, pa za dirjanje, ki je bilo strogo prepovedano.

Učenci so gledali samo v tablo in tabla se je zdela še bolj črna, težka, kot da je tam napisana sama smrtna obsodba.

»Torej si spet dirjal po hodniku! Na! — ker ne spoštuješ predpisov!«

Tiho je bilo v razredu. Ostro so motrile učiteljjeve oči skozi debele naočnike. Videle so v zadnji klopi Tončeta — sklonjen je bil nad zvezek. Uporno čelo se je nagibalo skoraj v liste. Slavec je v drugi klopi hlastno pisal nalogo. Videle so učence, ki si niso upali pogledati od dela. Tiha, mučna tišina je ležala med klopmi, gnetla se je v zraku od stropa do tal. Skozi zaprta okna je lila svetloba. Prav blizu se je z drevesa oglašala nemirna sinica. Učitelj je moral rešiti še eno vprašanje: pravico. Zavedal se je, da je treba nadaljevati s sodbo in ravnati zelo previdno.

Pred koncem pouka je stopil k tabli. Naslonil se je na njeno veliko, črno ploskev. Zdaj se naočniki niso bleščali, tam za stekli so zdaj vsi videli globoke, temne votline, v katerih se je vžigal ogenj.

»Tonče, vstani! Slavec, tudi ti vstani!«

Nastala je taka tišina, da se je iz sosednjega razreda slišal učenec, ki je bral s povzdignjenim glasom.

Tiho in nekam mehko je zdajci vprašal Tončeta, če se čuti krivega ali ne.

Tonče je stal ob klopi dolg, suh, zraven njega je bleščalo okno, za oknom drevo, nad drevesom nebo. Lepo nebo, prostost brez predpisov. Gledal je ven in molčal. Trmasto molčal. Kaj pa naj odgovori? Želel si je samo, da bi že pozvonilo in bi smel uteči skozi tesni v svojo samoto. Slišal je, kako je učitelj isto vprašanje zastavil Slavcu. Ni bil radoveden, kaj bo odgovoril ta, toda vseeno je pogledal in videl Slaveca, ki je hitro odkimal, da ni kriv.

»Tonče, odgovori!« V temnih votlinah se je iskrilo. Kakor iz daljave je še slišal, da mu učitelj očita trmo.

»Sedi še ti, Slavec!« je ukazal z nenavadno ostrim glasom, da so se učenci kar spogledali. Ali se ni slišalo kot sodba nad Slavcem? Isto je nemara občutil tudi Slavec, zato je sedel in povetil oči. —

»Zunaj pred šolo pa je počakal Tončeta in mu zažugal.

»Le potrpi, železničar! Misliš, da ne vem, kje imaš tisto železo? Vzamem si ga, da veš!«

Tončeta je zbadlo. Pa menda vendar ni izvohal koles v strugi! Spotaknil ga je, zaradi njega je bil tepen, na, zdaj pa še to.

»Kakšno železo?« je zavpil.

»Boš že zvedel, železničar strgani!« —

Takrat je od nekod prifrčal kamen in švistnil mimo Slavčevih ušes. Na klancu je stala gruča učencev z rokami v žepih. Eden je zaklical:

»Tonče, nič ne maraj. Z nami pojdi in pusti Slavca.«

Tonče je stisnil zobe. Taki so njegovi tovariši! Prej bi se bili potegnili zanj, prej, ne pa zdaj, ko ni vse skupaj nič. Strahopetci! Odkimal je vabilu in šel počasi daleč za njimi.

»Boš že še zvedel!« je z drugega brega zavpil Slavec in mu požugal.

(Dalje.)

Janez Samotar

Godec Martin in njegove gosli

Življenja prva postaja

Tri leta so od tistih dni minila in prišle druge so stvari na vrsto. Živel je naš Martin in rastel čvrsto, dokler ni dan prišel, da moral krila zamenjati je kar za moške hlačke in v svoje roke prve vzel igračke.

Dobil konjička je, ki zadaj piska, takrat ko vanj zapihaš na vsa usta; ki trave nič in nič sena ne hrusta, da nikdar ga ne kolje konjska driska. Z njim tekal naš Martinek skozi vas je in krajšal ure si in dolgočasje.

Dobil še klovna je, ki pridno skače, ko ga pritisneš s prstom prek trebuha, ki nikdar treba dati mu ni kruha in večno smeje se, nikdar ne plače, čeprav se zdi, da njega tudi včas bi trapili življenja hudi časi.

In še dobil je čudežen voziček, ki ima takó gibljiva vsa kolesa, da se kar sam požene pod nebesa, kot da bi gnal naprej ga sam hudiček. Z njim naš Martin od jutra do večera je svoje sanje vozil prek vsemira.

A najbolj srečen pa takrat postal je, ko zlate gosli vzel v roke je svoje in takšno pesem, kot srce jo poje, si nanje tam pred hišo zaigral je, da se je čulo po vsem božjem svetu kot lepa hvalnica Bogu-Očetu.

Takrat povsod so okna se odprla in tisoč se pogledov v njih je vžgalo, kot da biló bi toplo vsem postalo krog src ob pesmici, ki ni iz grla človeškega čez svet se še glasila, kot je bila ta pesem topla, mila!

Ob njej konjiček sam je kar zapiskal in klovni v veselju nepoznanem plakali, voziček pa čez drn in strn je skakal, kot da mudi se mu, da bi obiskal vse angelce in pravil o čudesih jim teh Martinovih bi po nebesih.

Ilustrirala
Bara Remčeva

Dalje prihodnjič.

Razgledi

Luknjo zase čriček
v zemljo je napravil.
Sredi trave griček —
kdo ga je postavil?

V polžjo vas bil krenil
je pred tremi tedni
in se tam oženil
polžek je poredni.

Gričke krt postavlja,
ko pod zemljo rije;
mimo polž odpravlja
se domov z gostije.

S hišico za doto
s sabo mlada ženka
bo že to soboto
mu prinesla cvenka.

In v naslednji zori
bosta na krtini,
na visoki gori
v polžji le lupini.

SPOMINU NAŠIH MOŽ

Simon Gregorčič

V gorenji soški dolini, dobre tri ure severozahodno od Tolmina, leži prijazni trg Kobarid. Od vseh strani obdajajo to kotlino mogočni gorski velikani. Na vzhodu je Krnsko gorovje, na jugu Matajur in Mija, na severozahodu pa grebeni Stola.

V tem trgu je prometno središče za gorenje Posočje, kjer se stekajo doline, vodeče na severu proti Bovcu, na jugu proti Čedadu in na zahodno stran proti gorskim vsem Benečije.

Tu v Kobaridu se ustavljajo ljudje, ki mislijo potovati v eno izmed omenjenih smeri. Mi pa krenimo čez most preko Soče za Kobaridom in pojdimo po levem bregu reke navzdol. V pičli uri smo v vasi

Kobarid

Libušnje. Že s poti proti Kobaridu po drugi strani reke nas je pozdravljala iz daljave cerkva sv. Lovrenca pod Libušnjem. Okrog nje je pokopališče, kjer počiva eden naših najboljših pesnikov, Simon Gregorčič, čigar stoletnico rojstva smo obhajali meseca oktobra.

Napotimo se od cerkvice navzgor po pobočju gore. V dobri uri pridemo v gorsko vasico Vrsno in stopimo v skromno hišico v gornjem koncu vasi, kjer se pravi pri Pomolčku. Pod to streho je bil rojen dne 15. oktobra 1844 deček, ki so mu dali še isti dan pri krstu v libušenjski farni cerkvi ime Simon.

Vrsno, rojstna vas
in dom S. Gregorčiča

Svojo mladost je sam najlepše opisal v svojih pesmih, kjer pravi, da je veselo popeval kot pastirček po planinah, ko je pohajal za svojimi ovčicami.

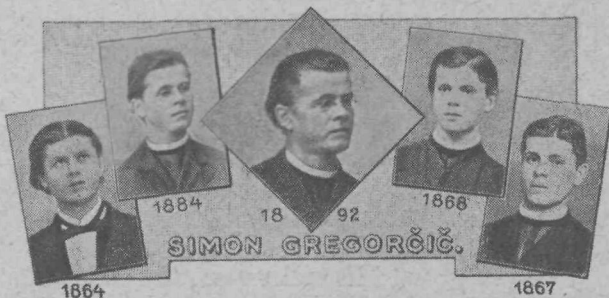
V domači šoli so kaj kmalu spoznali, da ima mali Šimenček bistro glavo, in poslali so ga l. 1852. v mestne šole v Gorico. Bog ve, koliko krat je dijaček Simon prepotoval pot ob Soči, od Kobarida mimo Tolmina in Kanala v Gorico in nazaj. Gotovo so se mu že takrat vzbujale v srcu misli, ki jih je pozneje tako lepo izlival v lahnotekoče pesmi. Vsega tega domotožja in te ljubezni do domače zemlje in svojega naroda kot dijaček še ni znal izraziti. Kar pa je že kot otrok in mladenič občutil, to nam je pozneje povedal v prelepih pesmih, ki so šle tudi drugim do srca. Malo je pesnikov, ki bi jih ljudje tako radi prebirali kot Gregorčiča. V teh krajih skoraj ni bilo hiše, pa če je bila še tako revna, da bi ne imela Gregorčičevih pesmi. Knjigo so hranili kot hišno svetinjo.

Ko so v prvi svetovni vojni morali prebivalci vasi na pobočju Krna zapustiti te kraje in oditi v begunstvo, so mnoge družine vzele s seboj poleg najpotrebnejših življenjskih potrebščin samo še dve knjigi: molitvenik in Gregorčičeve pesmi. V pesnikovih prerokbah so našli tolažbo in upanje v boljše čase, ki jih bo še doživljal na svoji zemlji naš narod.

Ko počivamo pri Pomolčku, se zamislimo v življenje našega pesnika.

Po končanih srednjih šolah, kjer je bil skoraj vedno odličnjak, je odšel v semenišče, da bi se kot duhovnik vrnil k svojemu ljudstvu, ga učil, vzgajal, tolažil in mu tudi drugače pomagal k lepši bodočnosti. Kot kaplan je dobil prvo službeno mesto blizu svojega domačega kraja, v Kobaridu.

Pozneje je odšel kot kaplan v Rihemberk na Vipavskem. Čeprav so ga imeli ljudje tu radi, si je vendar želel nazaj časov, ki jih je preživil med svojimi prijatelji pod sivim Krnom. Lepo je izrazil

to hrepenenje v pesmi »Nazaj v planinski raj«. V Rihemberku je zložil večino svojih najlepših pesmi. Ker je začel bolehati, ni mogel uresničiti svoje želje in nadaljevati šolanja na vseučilišču, kamor se je že vpisal.

Leta 1882. je izdal svoje pesmi v knjigi, ki je bila kaj kmalu razprodana. Z izkupičkom za svoje pesmi je podprl tudi očeta, da je rešil domačo hišo dolgov.

Zaradi bolehnosti se je pesnik preselil iz Rihemberka in sprejel vikarsko službo na Gradišču pri Prvačini. Tu je kupil nekaj zemljišča in si sezidal hišico, kjer je prebival, ko se je moral zaradi bolehnosti odpovedati službi in stopiti v pokoj. Pozneje pa je to posestvo prodal in odšel v Gorico, da bi imel bližje zdravniško pomoč. Po triletnem bivanju v mestu ga je dne 16. novembra 1906 zadel med sveto mašo mrtvoud in 24. novembra 1906 je nehalo biti srce pevca naše Goriške, ki so mu vzdeli ime »goriški slavček«.

Na njegovo željo so ga prepeljali nazaj v ljubljeni planinski raj, k Sv. Lovrencu pod Libušnjem, da bo počival med svojimi rojaki. Veličastna je bila ta njegova zadnja pot. Zastopniki naroda iz vseh krajev in ogromna množica domačinov je izkazala mrtvemu pesniku zadnjo čast.

Njegove preroške pesmi pa bodo v vseh časih dvigale narod in vzbujale v njem upanje v lepšo bodočnost, ali kot pravi pesnik sam:

Le vstani, borni narod moj,
do danes v prah teptan,
pepelni dan ni dan več tvoj,
tvoj je vstajenja dan!

Martina Bidovc - Petančičeva

Dežek pada

Dežek pada, dežek pada,
Breda na sprehod bi rada.
Enkraf sem in fja poskoči,
kaj če dežek nosek zmoči,
kaj če vode se napije
čeveljček. A dežek lije.
To ni dežek, to je dež,
Breda, glej, da v hišo greš!

Dečko kolotečko

Ilustriral Tone Ljubič

Tistega leta, ko je bila pšenica v moko zmleta, se je rodil v Poštenem selu tik Zalesja otročaj, ki je bil mamiči velik ponagaj. Komaj je malo odrasel, je rad begal po stezicah in brvicah ali se kolobencal po potih in kolotečih. Zato so mu sovaščani zvrgli priimek Dečko Kolotečko.

Neko poletno popoldne se potepe z doma in ubere po kolotečini na oddaljeno sodolico. Hoja ga je močno utrudila, zato rej vzdihne sopeč:

Ne morem prav nič več.
Da le prišlo bi kaj
in me odneslo v kraj!

Tedaj prižbori potoček in vzame Dečka s seboj. Dečko sede na potoček in reče:

Juhej, juhej,
le kar naprej!

Ali kaj meniš? Potoček je bil mrzel. To je Dečko Kolotečko kaj naglo začutil. Zazeblo ga je skozi hlačice do pogačice in rekel je drhteč:

Ne morem prav nič več.
Da le prišlo bi kaj
in me odneslo v kraj!

Tedaj priplava ladjica ter odnese porodneža s seboj. Dečko je sedel na ladjico in rekel:

Juhej, juhej,
le kar naprej!

Toda glej ga kleka: ladjica je ozka in naš popotnik si misli, da še nazadnje pade s krova v vodo. Objame ga strah in malček reče ves boječ:

Ne morem prav nič več.
Da le prišlo bi kaj
in me odneslo v kraj!

Tačas prileze mimo polžek Slinec in odnese malega navihanca s seboj. Dečko sede na Slinčevo hišico in reče:

Juhej, juhej,
le kar naprej!

Toda glej ga spaka: polž ni konjič ne kobilica, od sile počasi se pomika dalje. Dečku se stoži ob taki naglici in reče od jeze rdeč:

Ne morem prav nič več.
Da le prišlo bi kaj
in me odneslo v kraj!

Takrat prijaha jezdec na vrancu in vza-
me našega neugnanca s seboj. Dečko
sede za njim konju na hrbet in reče:

Juhej, juhej,
le kar naprej!

Ali pozor! Šlo je kakor veter. Dečku se je zdelo prejadarno,
odskakoval je sem ter tja, premilo kričeč:

Ne morem prav nič več.
Da le prišlo bi kaj
in me odneslo v kraj!

V tem času priteče drevo in pograbi
Dečka Kolotečka za lase, veja ga po-
tegne nase in ga visoko dvigne. Ondi
visi razkodranček še sedaj in cepeta.

Dete vpraša:

Je mar Dečko Kolotečko umrl?

Odgovor:

Ne! Jutri pojdeva in snameva tega kuštravca z veje.

Mirko Kunčič

Janezek Piškur opisuje živali

Naš petelinček

Naš petelinček je komaj zlezel iz lupine, pa že moško koracá po dvorišču kot kakšen general. Najrajši stoji na kupu gnoja kot kapitan na svoji ladji in mogočno gleda okoli sebe, kakor da bi bil ves svet njegov. Včasih skoči na plot, zapre oči in zapoje kot operni pevec, da gre skozi ušesa.

Takihle domišljavih petelinčkov je dosti na svetu, pravijo naš oča. Ošabno dvigajo prazne betice pokonci in mislijo, da se svet vrti samó okoli njih. Niti sanja se jim ne, da se jim za hrbtom krave smeji.

Urbasov Gregec je hudó podoben našemu petelinčku. Glas ima prav tako tenak in hripav, petelinje pero pa nosi za klobukom, namesto zadaj kot petelinček. Tudi kljuna Urbasov Gregec nima, ampak ima jeziček, s katerim jezika od jutra do večera. Oblastno se suče okoli putk, kakor da je njihov narodni voditelj. Putke pa se ne menijo bogve kako zanj, ker se jim zdi še premlad in preneumen. Kadar se pa le preveč napihuje in repenči, ga stari petelin modro kavsne po glavi in zarenči nad njim: »Mlečnozobec, jezik za zobe!« Petelinček se starega petelina na vso moč boji in ga pri priči uboga, čeprav nima jezika.

Zadnjič je naš petelinček s kremplji izkopal tolstega črva. Na vse pretege je začel vreščati in vabiti putke, kakor da bi bil našel vola. Putke so pridrvele in ko so videle črviča, so bile ganjene do solz.

»Pa je le dober tale naš petelinček, kokodak!« so zakokodajsale. »Črviča nam ponuja, zlato srce ima.«

In so ga navdušeno hvalile toliko časa, da je petelinček rekel: ham! in jim črva pohrustal pred nosom. Takih socialnih ljudi je dosti na svetu, pravijo naš oča. Kaj pomeni beseda »socialen«, ne vem, mislim pa, da pomeni: zvit, hinavski, požrešen. Naš oča so mi to čudno besedo takóle razložili: »Socialen človek je tisti, ki ima to besedo zmerom na jeziku, kadar se pa kak siromak približa njegovi hiši, obesi na vrata tablico z napisom: Pozor! Hud pes! Hudega psa se vsak boji. Mene je zadnjič hud pes ugriznil v bedro. Gotovo je bil zelo socialen.

Kadar se iz Ljubljane pripelje dobri stric Matevž, ga bomó zaklali, pravijo mati. Petelinčka namreč. Dobri stric Matevž bo po smrti vse, kar ima, zapustil nam, ker nima nikogar drugega na svetu kot rumenega kanarčka. Zaklali ga bodo oča, mati ga bodo pa spekli. Dobri stric Matevž pečene petelinčke zelo ljubi. Pa še to bi bil kmalu pozabil povedati, da ima na glavi rdeč greben in da bi ga bil zadnjič kmalu Urbasov Sultan raztrgal. Našega petelinčka namreč.

Naša gos

Naša gos se ziblje po dvorišču kot debela dama in gaga: ga, ga, ga! Ošabno dviga svoj dolgi vrat kot Brglezova Rezika, ki je v mestu za tipkarico in ji vsi pravijo, da je neumna gos. Gospodje se ji prijazno smehljajo in klanjajo, za hrbtom pa norce brijejo iz nje. Ona pa je prepričana, da jo občuduje ves svet.

Jaz sem naši materi rekel:

»Mama, če je Rezika neumna gos, potlej je z našo gosjo v žlahti. Najbrž sta si sestrični.«

Mati mi niso odgovorili. Grdo so me pogledali in me z burkami napodili iz kuhinje.

Naša gos ima rdeč kljun kot Brglezova Rezika ustnice. Rezika si ustnice maže z rdečo barvo, naša gos pa ima kljun rdeč že od rojstva. Rezikin brat Tonček je bil prepričan, da si Rezika maže ustnice zato, ker je barva sladka. Skrivaj je odprl njeno torbico in poskusil rdečo barvo. Fej! je rekel in izpljunil. Barva je bila zanič. Čemu si potlej Rezika ustnice maže, ne vem. Pač zato, ker je neumna gos! Včasih čofota po mlaki in se potaplja kot podmornica. Tudi kremplje ima rdeče kot Brglezova Rezika nohte na rokah in nogah — ta nesnaga! Naša dekla pravi, da ima Rezika slinovko na parkljih.

Naša gos nese jajca, pa ne kurja, ampak gosja. Debela so kot pomaranče, a jaz imam rajši ocvrta kurja jajca. Iz njih se zležejo mlade goske, ki so še bolj neumne kot stare gosi.

Na praznik sv. Martina se bo naša gos poslovila od tega sveta. Odromala bo v ponev. Najboljši kos bodo dobili oča, ki so gospodar pri hiši, hlapec in dekla pa bosta otepala žgance in zelje.

Naša gos bo imela jutri svoj rojstni dan. Stara bo ravno dve leti. Voščil ji ne bom nič, ker me je kavsnila po roki, da se mi je pocedila kri in sem potlej še jaz imel nohte rdeče kot Brglezova Rezika.

Naša krava je zagledala luč tega sveta šele pred tremi leti. Pa je že velika kot prava krava! Naš Francek je tudi tri leta star, pa je še majhen kot škrat. Gotovo zato, ker je tako izbirčen in bi meni najraje vse sladkorčke pohrustal.

Spredaj ima glavo, zadaj rep. Na glavi ima roge, s katerimi včasih pobode sosedovega psa. Kadar je lačna, zatrobi: mu-uuu. Dekla Mica ji vrže v jasli naročaj sena. Ona kosi in večerja kar brez žlice. Zob si nikoli ne umije in tudi ostankov jedi si ne izbeza izza zob kot naš stric, ki je prišel na počitnice in je v mestu velik gospod.

Na nogah ima parklje in kadar hodi, maha z repom kot z zastavo ter podi muhe. Vode popije pol škafa naenkrat. Kadar naš hlapec pije sadjevec, ga oče oštejejo: »Žlampaš kot krava!« Jaz pa pravim kravi, kadar pije vodo: »Žlampaš kot Miha!«

Krava pije vodo, iz vode pa naredi mleko, smetano in maslo. Krava hrusta seno, iz sena pa naredi meso in kosti. Dokler je živa, jo imenujemo krava, ko pa je mrtva, ji pravimo goveje meso. Kadar jo mesar zakolje, se mi zelo smili, ko pa mati vržejo njeno meso v lonec, se mi meso nič ne smili. Vsi moramo enkrat umreti.

Nada Martelančeva

Márijanova misijonska ura

Popoldne je. Mama v kuhinji pripravlja večerjo, očka je v službi. Marijan in Janez sedita v predsobi, kar na tleh. Marijan takoj za glavnimi vrati, Janez pa čisto na drugem koncu, njemu nasproti. Zabavata se tako, da drug drugemu porivata konja na kolesih.

»Porini vendar naravnost, ne tja v zid!« poučuje Marijan mlajšega bratca. Marijan je namreč že velik učenjak. Kaj mislite — že tri razrede je zdelal in zadnjega celo z odličnim uspehom. Petletni Janez pogumno porine konja, toda — ta nebidigatreba se sredi hodnika zaleti naravnost v zid! Kako se je Marijan namrdnil!

»Pa sem ti rekel, da ga porini že enkrat naravnost. Kar sam ga pojdi sedaj iskat! Jaz ga že ne grem več!« Janez se je obupano stisnil v kot.

Vtem je pozvonilo. Marijan je skočil pokonci in odprl vrata.

»Hola, hola, Majda!« je na ves glas pozdravil sestro. To je tudi Janeza spravilo iz kota in oba sta z veseljem spremila sestro v kuhinjo k mami. Leseni konj je bil v hipu pozabljen.

Majda je kar cela gospodična, saj ima za sabo že težki izpit, ki se mu pravi mala matura. Zato se za vrišč bratcev ne zmeni mnogo. Lepo pozdravi mamo in odide v svojo sobico.

Bratca pa za njo in ji ne dasta miru.

»Majda,« hoče vedeti najmlajši, »kje si pa bila?«

»V mestu.«

»Pa kje v mestu?« bi rad Marijan natančnejših pojasnil, medtem ko spravlja Majda različne stvari iz torbice. Bratca jih seveda radovedno gledata, kot bi jih še nikdar ne videla.

»Pri misijonskem krožku,« odvrne Majda in razloži po mizi vsebino svoje torbice.

»Joj, joj, slika! Kakšna knjiga pa je to?« se živo zanima Marijan.

»Katera, katera?« je radoveden tudi Janez in se že kobaca na stol, da bi tudi on videl na mizo,

»Preberi naslov, pa boš videl,« dé modro gospodična Majda. Marijan potegne knjigo k sebi in začne zlogovaje: »Mi-si-joon-ski koledar. Pa slike ima! Ali smeva gledati slike? Majda, slišiš?«

»Kar glejta, samo pazita na koledar.« Majda se usede k oknu in začne šivati nogavice. Nekaj minut je vse tiho. Pa se spet oglasi Marijan:

»Majda, kaj pa misijonarji prav za prav delajo tam v daljnih deželah? Z zvončkom v roki hodijo iz kraja v kraj, zbirajo ljudi in jih krščujejo, kajne!«

»Potem pridejo pa ljudožre — žer — ljudožerci in misijonarje pojedjo. Jaz to vem,« se oglasi Janez.

»Ti to veš? Kdo ti je pa povedal?« ga vpraša nasmejana Majda.

»Dolžanov Mihec, ki bo šel že v drugi razred, veš,« odvrne nekoliko užaljeno malček. Ni mu bilo prav, da se Majda smeje njegovemu modrovanju.

»No, saj imaš tudi ti prav. Včasih se je res dogajalo, da so kakega misijonarja pojedli ljudožerci, danes pa ni več take nevarnosti, ker je tudi ljudožerce že pamet srečala.«

»Ampak z zvončkom pa hodijo zares in...« Majda je prekinila bratovo gostobesednost:

»Nak! Delo misijonarjev je drugačno.«

Marijan je začudeno razprl oči:

»Kaj — kaj pa potem gredo delat tako daleč?«

Majda se samozavestno nasloni nazaj na stol: »Cerkev gredo gradit.«

Pa se vmeša Janezek: »Ali vzamejo tudi zidarje s seboj?«

Marijan ga pouči: »Saj zidarje lahko tudi tam najamejo. To bi pa že lahko vedel!«

Najbrž bi prišlo celo do prepira, da ni Majda pomirljivo segla vmes.

»Saj me nista prav razumela! Saj misijonarji ne hodijo tja daleč preko morja cerkve — stavbe gradit. Kaj si ti, po veri, seveda?«

Marijan se moško odreže: »Kaj me tisto vprašuješ? Katoličan vendar!«

»To se pravi, da si člen katoliške Cerkve. Ali si potemtakem kamen ali kaj podobnega v zidani cerkvi, na primer v stolnici?«

»Ne. Kako bom kamen, če sem pa živ!«

»Na, vidiš. Saj si v Marijinem vrtcu, ne? Pa si sam?«

»Mnogo dečkov nas je.«

»Da, več vas je. Pa ste kar sami?«

»Ne, gospod katehet je vedno tudi z nami.«

»Vidiš, Marijan, vrtec je družba, ki jo vodi gospod katehet. Prav tako je tudi Cerkev družba, ki jo vodi Jezusov vidni namestnik — papež. Vsi katoličani smo njeni člani, udje, boš tudi večkrat slišal. Tudi ti. Kdaj pa si postal njen člen?«

»Gospod katehet je rekel, da po krstu.«

»S krstom si postal člen Kristusove Cerkve, in ne samo to, postal si tudi otrok božji. V nebesih imaš Očeta in, če boš vse življenje živel kot dober katoličan, boš šel po smrti k Njemu v večno slavo. In zdaj poslušaj: Pogani pa nimajo Kristusove Cerkve in tako ne poznajo prave poti v zveličanje. Zato se njihove duše toliko laže pogubijo in gredo v pekel. Kristus pa je kri prelil za zveličanje vseh duš. Ali morda veš, kaj je naročil apostolom, preden je šel v nebesa?«

Marijan je nekoliko pomislil, nato je povedal: »Pojdite in učite... ne, pojdite po vsem svetu in učite vse narode!«

»Tako je naročil. Apostoli so zvesto izpolnili njegovo naročilo, prav tako tudi njihovi namestniki. Zato je Cerkev, ki je bila takoj, ko jo je Jezus ustanovil, zelo majhna, danes že precej razširjena po svetu. Ni pa še zadosti velika. Glej, Kristusova Cerkev je kakor tvoje telo: bilo je majhno, pa je zrastle in bo še raslo, dokler ne boš odrasel mož. Tako tudi Cerkev, ki je ,skrivnostno telo Kristusovo', gotovo vam je že to povedal gospod katehet...«

»Je povedal — in Jezus je glava tega telesa,« je hitro vpadel Marijan, češ: jaz pa tudi nekaj vem.

»Da. In Cerkev kot telo mora rasti, to se pravi, razširiti se po vsem svetu. Kakšen bi ti bil, če bi zdajle nehal rasti, kaj?«

»Oh, pritlikavec bi ostal, to pa zares ne bi hotel.«

»Tudi Cerkev ne sme ostati ,pritlikavec', ampak mora zrasti. Jezus, ki je Cerkev ustanovil, da vodi ljudi k zveličanju, in je njena glava, nikakor ne bi pustil, da bi Cerkev prenehala rasti. On hoče še več — hoče, da vsi ljudje, vsi udje tega skrivnostnega telesa — Cerkve delajo na to, da raste. To je čisto naravno. Da se tvoje telo razvija, morajo tudi sodelovati vsi udje. Ni dovolj, da samo tvoja roka prinese kos kruha v usta; zobje ga morajo zmleti, želodec prebaviti, preden se spremeni v kri, in tako omogoči rast tvojega telesa. Kako bi bilo, če bi se kak ud uprl in ne bi hotel delati? Če bi n. pr. noge rekle: ,Nak, zdaj pa ne bomo več hodile!' Ali bi usta zagrozila: ,Ne bomo več jedla, ne govorila!' To bi se telesu slabo godilo! In če bi se celemu telesu slabo godilo, bi se tudi posameznim udom. Noge, ki bi več ne hotele hoditi, bi tudi same odrevenele in bi jih bolelo. In če se sedaj spet povrnemo k skrivnostnemu telesu Jezusa Kristusa — k Cerkvi in spet ponovimo, da smo katoličani udje tega telesa — kaj sklepamo iz tega? Da moramo vsi, prav vsi katoličani, otroci in odrasli sodelovati pri rasti Cerkve!«

»Potem bi morali iti vsi v misijone?« vzklikne začudeno Marijan. »Kdo bi pa doma ostal?«

»Ali gredo vsi ljudje na vojsko, kadar je vojska?«

»Ne, samo vojaki.«

Ob teh besedah je še Janezek spet prislulnil. Prej, ko ga razgovor ni več zanimal, je bil zlezal pod mizo in znova listal po koledarju.

Majda je nadaljevala: »Drugi pa ostanejo doma in držijo roke križem, kajne? Če tako misliš, se zelo motiš. Vojakom v vojski je treba hrane, vedno novega orožja. To bi se dobro vojskovali, če bi morali še sami obdelovati zemljo, sejati in žeti pšenico, jo mleti v moko in peči kruh! Pa če bi morali orožje izdelovati v strelskih jarkih! Vse to, hrano, orožje in vse, kar potrebujejo, jim morajo preskrbeti oni, ki so ostali doma. Prav tako je s Kristusovimi vojščaki. Nekateri gredo v boj — v misijone, drugi jim pa moramo pomagati doma, v zaledju. Ali zdaj vsaj malo razumeš, kaj je misijonsko delo in zakaj moramo tudi mi sodelovati?«

»Sem že razumel... Zdaj pa še to povej, kako naj pomagamo misijonarjem? Hrane jim ne moremo pošiljati...«

»O, še kaj več kot hrano jim lahko pošiljamo! Molimo lahko! Molitev še oblake predere, pravijo. Lahko pa jim tudi z drugimi darovi pomagamo, da morejo v poganskih deželah zidati šole, sirotišnice, bolnišnice in drugo, kar vse je potrebno v misijonih, da pogani vidijo, da jim misijonarji ne samo nočejo storiti nič hudega, ampak jim celo prinašajo dobro, za dušo in telo. Tudi otroci lahko mnogo pomagata. Največ in najbolj pametno pomagata, če se vpišete v Družbo sv. Detinstva (DSD). Člen te družbe vsak dan moli in vsak mesec daruje najmanjši denar, to je zdaj pri nas 5 cent. Mnogo so že pomagali tako združeni otroci misijonarjem za pomoč poganskim otro-

kom. Zidajo sirotišča za otroke brez staršev, šole in podobno. Tam lahko vzgajajo otroke krščansko. Koliko katoličanov, koliko členov Jezusove Cerkve na tak način pridobe! In veš, koliko otrok je že včlenjenih v Družbi sv. Detinstva?»

»Pomisli: 8 milijonov!«

»Joj! 8 milijonov!« Marijan se je kar prijel za glavo. »Jaz bom tudi pomagal! Namesto da bi kdaj liro dal v prašička, jo bom dal za misijone in vsak dan bom molil. Kaj pa moram moliti?«

»Zdravamarijo in sveta Devica Marija, prosi za nas in za uboge poganške otroke! Pa še koga drugega lahko za to pridobiš. Vsi otroci so lahko člani Družbe sv. Detinstva, tudi majhni.«

»Jaz tudi?« se vmeša še mali Janezek, na katerega sta brat in sestra med razgovorom kar pozabila.

»Kje pa vendar si? Pod mizo!« se začudi Majda. »Seveda, tudi ti si lahko člen Družbe sv. Detinstva in še manjši otroci tudi. Tudi taki, ki ne znajo še sami moliti. Namesto njih pa morajo moliti mamice. Pa še nekaj vama povem: Slovencev nas ni veliko. Pravijo, da smo majhen narod. Zato pa moramo biti toliko bolj vneti misijonski delavci — na misijonskem polju ali pa doma v zaledju — da bomo velik misijonski narod!«

»Živio! Prav imaš!« je začel vzklikati Marijan.

»Ampak...« je naenkrat zamišljeno uprl pogled v sestro in si s prstom vrtal čelo, »kje se naj pa vpiševa?«

»No, to pa res ni nič posebnega. Kar pri gospodu katehetu se oglasi.«

»Majda, kje si pa ti vpisana v Družbo sv. Detinstva Jezusovega?«

»Jaz?« se je ponosno vzravnila Majda. »Jaz sploh nisem vpisana v Družbo sv. Detinstva Jezusovega.«

»Ne?« je razočaran vzkliknil Marijan in si je mislil: »Na, nama toliko govori o misijonih, sama pa niti v Družbo sv. Detinstva ni vpisana!«

Pa mu je Majda pregnala črne misli:

»Hm, veš, jaz sem članica Družbe za širjenje vere (DŠV) in še več molim in darujem za misijone. Člani Družbe sv. Detinstva morejo namreč biti le otroci, ki še niso stari dvanajst let. Jaz jih imam pa že štirinajst.«

Marijan je hotel še nekaj pripomniti, pa je zazvonil zvonec. Majda je šla odpirat. Marijan se je obrnil k bratcu, ki je še vedno čepel pod mizo, in mu rekel:

»Ti, Janez, veš kaj?«

»Kaj pa?« je Janezek pomolil glavo izpod mize. »Najbrž bo Marijan spet kakšno zanimivo igro iznašel,« si je mislil.

»Hm, veš kaj, kaj ti misliš, ali ne bi bilo pametno, če bi jaz šel v misijone?«

»Ti? Ti, da bi šel Cerkev gradit? Saj si še premajhen, čeprav si večji kot jaz.«

»Seveda sem zdaj še majhen in se moram še mnogo učiti. Ampak kadar bom velik, bom postal prav gotovo misijonar in...«

»Joj, naš Marijan misijonar, naš Marijan misijonar!« je izbruhnil Janezek in planil k vratom in v kuhinjo: »Mama, Majda, očka-a-a! Marijan pravi, da bo misijonar!«

Po vsej hiši je odmevalo njegovo kričanje. Stene menda še niso nikdar čule besede misijonar. A po tem dogodku so jo čule še večkrat, prav pogosto.

Mali družinski misijonski krožek se je po današnji prvi misijonski uri še večkrat sestal in koval načrte. Ali bo iz njega res kdaj izšel novi slovenski misijonar...? Morebiti...

VRTČEVA POŠTA

Nove knjige za mladino

Fr. S. Finžgar: Makalonca. — Izdala Nova založba v Ljubljani 1944. — Str. 94. — Cena broš. 20 lir, vez. v papir 30 lir, polpl. 40 lir, bibl. izdaja 60 lir.

Pisatelj je na svojstven način obdelal štiri pravljice, ki jih je še kot dijak slišal pri planinskih pastirjih. Prva govori o ubožnem kraljeviču Petrusu, kako dobi za ženo cesarično Makalonco, druga o dogodivščinah peklenška Hudobina, ki lovi duše po svetu, tretja o kvartopirčevem sinu, kako reši svojo dušo in postane cesar, zadnja pa je zgodba o beli kači in zakleti kraljični. V vseh pravljicah je skrita prava ljudska modrost, iz njih veje čudovita domišljija, dobrot, šaljivost, a tudi resnoba. Ob pisateljevem pripovedovanju pa se bo moral ustaviti raziskovalec umetnega jezika, saj so tukaj v največji preprostosti združene največje lepote sloga in besede. — Prav tako je vnanja oblika izredno lična in krasi knjigo mnoge umetniške podobe, ki so v pravem soglasju z duhom pravljič.

Knjigo toplo priporočamo mladini in tudi odraslim, ki bodo imeli pravi užitek

tek ob izklesanem jeziku odličnega pripovednika.

Mirko Kunčič: Triglavske pravljice, III. zvezek. — Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1944. — Vez. 46 lir. — Iz knjige veje pristni pravljjični svet izpod Triglava, ki ga je zajel pisatelj v zanimivih zgodbah in originalnih domislicah. Mnogo narodopisnega blaga je v teh pravljicah in zgodbah. Tudi jezik je prilagojen temu okolju. Vidi se, da je pisatelj prav vestno zapisoval pristne ljudske izraze, ki jih povsod raztolmači pod črto. Mnogo celostranskih slik lepo poživlja knjigo, ki jo bo mladina prav z veseljem brala. Toplo priporočamo!

Lojze Zupanc: Svirel povodnega moža. Izdala Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1944. — Vez. 26 lir. — To je pristno narodno blago iz Bele Krajine, ki ga je znal pisatelj prijetno povezati v lepo obliko. Šaljivost, dobrohotnost in ljudska modrost veje iz teh pravljič in bo mladina gotovo prav rada segala po njih. Ilustracije so prav primerne in lepo poživljajo knjigo, ki jo priporočamo za šolske knjižnice in zasebno nabavo.

Listnica uprave

Ko začenjamo nov letnik »Vrtca«, se obračamo do vseh prijateljev in naročnikov lista z lepo prošnjo, da v svojem krogu razširjajo naš list in mu pridobijo čim več naročnikov. Posebno se še priporočamo gg. poverjenikom in jih prosimo, da nas tudi letos tako uspešno podpro kot prejšnja leta. Zavedajmo se, da je ohranitev lista velike važnosti za omiko naše mladine in bi bilo neodpušljivo, če bi moral list v 25. letu izhajanja prenehati zaradi prenizkega števila naročnikov.

Izredna podražitev papirja, tiska in vsega drugega nas je prisilila, da moramo zvišati naročnino na 40 lir letno (4 lire številka).

Prosimo, da nam odvišne številke čimprej vrnete.

Naročnino sprejema uprava »Vrtca«, Kopitarjeva ul. 2 (trgovina Ničman) v Ljubljani.

Rešitev ugank v 1. številki »Vrtca«

1. *Mirna vest je najboljše zglavje.* (Začni spodaj, beri vodoravne kvadratke po vrsti navzgor.)

2. *Vse, kar dobrega storiš bratu, ki gladuje, kar trpečim lajša križ, tebe osrečuje.* (Beri od središčnega V najprej kvadratke levo navzgor itd.)

3. *Pot resnice vodi skozi točo psov in laži.* (Začni brati gorenjo vrsto kvadratkov proti levi, drugo proti desni itd.)

4. *Nič ni težko, kar storimo.* (Beri zunanji krog levo okrog, notranji v nasprotno smer.)

5. *Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat.* (Začni s središčnim Z in beri spodaj od desne navzgor.)

6. *Denar je dober služabnik, a slab gospodar.* (Začni spodaj desno in beri pošev navzdol.)

Uganke v 1. številki »Vrtca« so rešili:

Brezovica: Mikuž Alojzij, Šebenik Alojzija, Kobi Slavko, Remškar Tončka. — Dobrova: Ciuha Betka.

Ljubljana: Bano Milena, Marinček Klotilda, Potočnik Zora, Rems Roman, Oman Miha, Skale Božena, Perčič Jožica, Bila Bogomir, Petelin Srečko, Škraba Janez, Kopitar Tatjana, Možek Marija, Kramarič Polonca, Možek Miroslava, Kragelj Sonja, Lukežič Branislava, Javornik Cvetka, Rozman Vera, Pančur Marija, Banič Anica, Medič Ida, Šušteršič Jolanda, Pirc Frančiška, Rode Ludvika, Lani Kristina, Suhar Slavi, Vrhovec Ivica, Kreč Amalija, Kuder Majda, Čuk Genovefa, Dobrilovač Hermina, Rabič Ana, Škerl Marija, Sedevčič Duša, Florjanc Joža, Cimperman Alica, Vlah Breda, Vosila Marica, Goričan Florjana, Smrekar Sonja, Grmek Majda, Koprivec Anica, Keržina Slavka, Škrli Anka, Prelesnik Marija, Vehovec Helena, Dežman Judita, Kramar Ruša, Oražem Nežka, Mižigoj Dragica, Režek Ivica, Jarc Zdenka, Zabukovec Štefi, Podobnik Ljudmila, Židan Marija, Milavec Stana, Laznik Vida, Tavčar Marija, Kovač Milena, Müller Lea.

Logatec: Čuk Albin. — Verd: Dobrovolje Andrej.

Izzrebani so bili in dobe nagrade:

Kobi Slavko, Brezovica; Vlah Breda, Režek Ivica, Rabič Ana, Pančur Marija, Kramarič Polonca, Kopitar Tatjana, Rems Roman, vsi v Ljubljani.

„Vrtca“ erscheint monatlich. — Der Jahresbezug beträgt 40 Lire. — Verlag und Druck: „Ljudska tiskarna“ in Laibach. — Für diese verantwortlich Josef Kramarič. — Der Haupt- und verantwortliche Schriftleiter ist Franz Ločniškar. — Der Schluß der Redaktion ist den fünften Tag im Monate. — Die Verwaltung des „Vrtca“ ist in Laibach, Kopitarjeva ul. 2 (H. Ničman).

„Vrtca“ izhaja mesečno. — Letna naročnina je 40 lir. — Založba in tisk: „Ljudska tiskarna“ v Ljubljani. — Zanj odgovarja Jože Kramarič. — Glavni in odgovorni urednik je Franc Ločniškar. — Sklep uredništva je peti dan v mesecu. — Uprava „Vrtca“ je v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 2 (H. Ničman).